



KRANJSKI ZVON

ŽUPNIJSKI LIST ZA KRANJ IN OKOLICO.

Izdaja: mestni župni urad v Kranju.

Izhaja zadnji teden v mesecu.

L. 1941. Št 1. 2.

Posamezna šte. 1 Din.

Molimo za zdravo pamet!

Zopet je tu predpust, ti čas presneti! Na prižnici se vrsti cela vrsta oklicev! Koliko sreče si ometajo, toda vsi je ne najdejo v zakonu. Vedno več pa je takih, ki postanejo kmalu v zakonu razočarani in nesrečni.

Čim bolj opazujem to ohcetovanje današnje dobe, tem bolj se mi utrjuje prepričanje, da med sedanjim svetom manjka smisla za odgovornost. Mnogi tako tja v en dan sklepajo zakon, kakor da bi šlo za par tednov skupnega življenja. Tako malo premislijo, kaj je zakon in kake odgovornosti si z njim nalagajo. Stopiti v zakon, pomeni sprejeti na se odgovornost za življenje in zveličanje cele družine!

Pri mnogih se opaža premalo razsodnega preudarka!

V župno pisarno prideta vsa zaljubljena radi sklenitve zakona. Čez nekaj mesecev pa je že prišel mož razočaran z vprašanjem, kako bi bilo mogoče razveljaviti zakon, da bi se drugič poročil. Imel je že kar izbrano drugo izvoljenko.

„Ni mogoče! Po božjem in cerkvenem pravu je zakon nerazdružljiv!“

„Potem pa mi ne preostaja nič drugega, kakor da se ločim in da prestopim v starokatoliško cerkev!“

„Saj to ne bo nikak zakon! To je čisto navadno koruzništvo, čeprav vas poroči kak duhovnik, ki je tudi dpadel od katoliške cerkve in se pred Bogom neveljavno poročil.“

„Pa jaz ne morem drugače! S prejšnjo ne morem več živeti, s to bom pa kmalu dobil otroka.“

„Kaj pa vest? Kaj pa Bog? Kaj pa duša!“

„Ah, veste kaj, Bog ne bo tako strog kakor ste vi!“

„No, na sodni dan bomo pa videli...“

Odšel je! Izstopil iz katoliške cerkve in se „poročil“ pred starokatoliškim duhovnikom.

Čez par let pa že dobim slučajno v roke akte, iz katerih se je razvidelo, da tudi drugi zakon ni bil srečen. Koruzna žena je vložila tožbo za ločitev zakona... In zdaj najbrže že oba iščeta zopet drugod sreče...

Ali ne prihaja naš rod s tem čisto na živalska pota! Koliko greha, koliko nesreče se rodi iz tega, ker ljudje lahkomišno sklepajo zakone brez smisla za odgovornost!

V Komendi je mojster Plečnik postavil vojni spomenik. In tam je dal napisati: „Molimo za zdravo pa-

met!“ Vojne nesreče je pač krivo pomanjkanje zdrave pameti. Zato bi moral ves svet moliti za zdravo pamet. Gorja po zakonih, nesrečnih zakonov in ločitev in izstopov iz katoliške cerkve je pač predvsem krivo pomanjkanje — zdrave pameti...

Vsem mladim ljudem veljajo besede na spomeniku v Komendi: Molite za zdravo pamet, kadar si izbirate življenjskega druga!

Župnijska statistika za l. 1940

V letu 1940 je bilo v kranjski župniji:

Rojenih 130 doma in 23 v ljubljanski bolnišnici, tako je skupno število rojstev 153. Nezakonsko je bilo rojenih 11.

Umrlo je doma 67 oseb, od drugod pripeljanih na kranjsko pokopališče je bilo 6 oseb, tako je skupno število mrličev 73.

Oklicanih je bilo 134 parov, od teh doma poročenih 85 parov, drugam se je šlo poročiti 15 parov, skupno je bilo torej v župniji porok ravno 100.

Sv. obhajil je bilo lani razdeljenih: V župni cerkvi 88.686, na Primskovem 12.711, v Marijanišču 11.827, v gimnaziji 3.724, v rožnovenski cerkvi 2.035, v Delavskem domu 888, skupaj je bilo torej v župniji lani sv. obhajil 119.871.

Če računamo, da ima kranjska župnija nekako 8000 duš, potem bi kazala naša statistika sledeče razmerje:

Na tisoč prebivalcev bi prišlo 19,1 rojstev. Normalno bi bilo nekako 30 rojstev na en tisoč, torej je vsaj 10 rojstev na en tisoč premalo, ali okrog 80 nerojenih ali rojenih je bilo izgubljenih za naš narod... Takozvanih meščanskih otrok skoro ni, morda 3 ali štirje v vsem mestu.... Po ogromni večini so bile le delavske in kmečke družine, ki so imele otroke...

Med mrličji je žalostno število — 19 neprevidenih, med temi je 6 samomorilcev... Med boleznimi, ki so kosile življenja je najbolj pogost rak, tuberkuloza, pljučnica, ostarelost. Zelo veliko je umrlo malih otrok — kar 15. Lani je bilo primerno zdravo leto, malo mrličev, na en tisoč je prišlo nekako 9 mrličev.

Kljub slabim časom so se lani kranjski župljani kar korajžno ženili in možili, če bi ne bilo vojne, bi bilo pa par desetih porok več.

Porok je bilo več v letu 1940 kakor v letu 1939, toda rojstev pa manj...

Glede prejemanja sv. obhajil smo zopet nekoliko napredovali. Dočim je bilo v letu 1939 razdeljenih sv. obhajil 115.263, se je to število v letu 1940 dvignilo za 4.608, to je pač uspeh sv. misijona, ki se je vršil v letu 1940.

Zelo žalostna je tudi statistika glede ločitev zakona. Sicer so se sodno ločili le kaki 4 zakoni, dejansko je bilo pa samovoljnih ločitev več. Iz katoliške cerkve so izstopile lani 4 osebe, v katoliško cerkev sta bili sprejeti dve osebi. Vzrok izstopa iz katoliške cerkve je bil povečini drugi zakon pri še živeči ženi ali živem možu, ki ga v katoliški cerkvi ni mogoče skleniti.

Cerkveno gospodarstvo v l. 1940

Kakor je na splošno znano, upravlja cerkveno premoženje župnik s cerkvenimi ključarji, ki vsako leto pregledajo cerkvene račune. Mislim pa, da je prav, če je vsa župnija točno poučena o vsem cerkvenem gospodarstvu in za to objavljam vse številke za župno cerkev in podružnice, da vsa župnija pozna, kako stoje gospodarsko njene cerkvene ustanove.

Župna cerkev

je imela dohodkov	din	69.720,50
Stroškov	din	68.783,50
Preostanek 31. dec.	din	937.—

Rožnovenska cerkev:

Dohodkov	din	9.310,25
Stroškov	din	5.691,50
Preostanek 31. dec.	din	3.610,75

Pungerska cerkev:

Dohodkov	din	3.006,50
----------	-----	----------

V teh dohodkih so všteti tudi ostanki prejšnjega leta. Izdatkov ni bilo nič.

Čirčiče:

Dohodkov	din	1.632,50
Stroškov	din	1.457.—
Preostanek 31. dec.	din	175,50

Huje:

Dohodkov	din	14.912,50
Stroškov	din	11.738,25
Preostanek 31. dec.	din	3.174,25

Rupa:

Dohodkov	din	1.614.—
Stroškov	din	457.—
Preostanek 31. dec.	din	1.157.—

Primskovo:

Dohodkov	din	27.037,75
Stroškov	din	20.553,50
Preostanek 31. dec.	din	6.484,25

Pokopališki fond:

Dohodkov	din	23.629,25
Stroškov	din	32.002,75
Preostanek 31. dec.	din	626,50

Fond za zidavo nove cerkve Kraljici miru Marijanišče:

Dohodkov	din	4.240.—
Stroškov	din	3.149.—
Preostanek 31. dec.	din	1.091.—

Bratovščina sv. R. T.: Nabranega

	din	541.—
--	-----	-------

Kruh sv. Antona in darovi za reveže v župni pisarni:

Dohodkov	din	3.690.—
Stroškov	din	2.030,25
Preostanek 31. dec.	din	1.659,75

Pojasnilo: Dohodki župne cerkve obstoje le v darovih, pušci, prispevkih za sedeže, nabiralnikih in prispevkih ob pogrebi.

Izdatki v letu 1940 so bili predvsem za elektriko, svečavo, popravo oblek, strešna opeka, zlatenje jabolka vrh zvonika, poprava ležajev zvonov, dograditev oltarja M. B. in obloga z marmorjem v prezbitteriju in drugi manjši izdatki.

Računa za pleskanje še nismo prejeli in račun še ni poravnan.

Pri rožnovenski cerkvi so dohodki: Darovanje, pušca in nabiralniki ter zbirke. Nekatero gospe so izvedle posebno zbirko za popravo cerkve in napravo lustrov.

Izdatki so bili sledeči: Električna, zidar, slikanje, napeljava elektrike in novi lustri v cerkvi.

Hujanska cerkev je imela od prejšnjih let nekaj nabranega, to so ostanki od prodanega zemljišča, najemnina za hišo in dohodki od njive, darovanje in pušca. Izdatki so za elektriko, davke, zavarovalnina in druge malenkosti. Novega ni bilo nič pri tej podružnici.

Pri gospodarstvu podružnice na Primskovem je treba upoštevati, da obstoje glavni dohodki iz sedežnine in najemnine za ustanovna posetva, pušč in nabiralnikov. Maše za leto 1940 še niso plačane, zato je ostanek koncem leta precej velik, ki se izplača, ko se opravijo ustanovne sv. maše. Izdatki so: Za organista, davki in manjša popravila. Največja zbirka je bila za novi tabernakelj in tudi največji izdatki za njega. Obračun za tabernakelj se bo podal posebej, ker še niso vsi računi poravnani.

V Čirčičah se je v letu 1940 napravil nov črn plašč. Na Rupi nič novega.

Ob tej priliki se moram zahvaliti vsem župljanom za naklonjenost župni cerkvi in tudi cerkvi na Primskovem. Nedeljska cerkvena pušca in darovanje so nam omogočila, da smo mogli v redu plačati vse stroške in da nobena cerkev nima sedaj nič dolga. Priznati moram z veliko hvaležnostjo, da kranjski župljani umevajo potrebe cerkve in da radi mnogo žrtvujejo za njene potrebe. Restavracija župne cerkve in njena popravila od leta 1934. dalje bodo stala okrog din 300.000, pa smo vse poravnali samo s prispevki župljanov. Tudi na Primskovem opažam zadnje čase lepo umevanje za lepoto hiše božje. Kolikor so zbrali za novi tabernakelj, me je naravnost presenetilo. Vsem dobrotnikom vseh cerkva naj ljubi Bog obilo plača vse, kar so žrtvovali.

Glede pokopališkega gospodarstva bi opozoril na to, da vsi župljani iz obračuna jasno vidite, da cerkveno predstojništvo ne dela kakih „dobičkov“ iz prispevkov, ki se pobirajo za grobove. Malenkosten ostanek koncem leta priča, da se skoro vsi dohodki za pokopališče porabijo le za vzdrževanje pokopališča. Potrebni pa bo še mnogo stroškov, da bo novo pokopališče lepo urejeno.

Za novo leto nimam kakih posebnih načrtov, le nekaj bi rad omenil: Naše orgle v župni cerkvi! Postale so že nadušljive, črvice, večkrat že štrajkajo, ali pa pešajo od starosti. Letos bi rad naročil nove. Ali smemo ponovno trkati na dobrodelnost naših župljanov, da bi zmogli tudi še kakih din 250.000 za orgle?

Če bodo moči dopuščale, bi se rad več zanimal tudi za novo cerkev na starem pokopališču — za obljubljenno cerkev Kraljici miru. Za to cerkev je mnogo zanimanja. Toda časa nimam, da bi se mogel bolj posvetiti temu vprašanju. Ko bo dograjen Ljudski dom, upam pride na vrsto ta cerkev.

Vprašanje Ljudskega doma je zadeva zase, s katero cerkveno predstojništvo nima nič opravka. Obracun za Ljudski dom pa bom podal ob drugi priliki.

Poročilo

o dohodkih in izdatkih pri „Vincencijski družbi“
v Kranju za leto 1940.

Dohodki:

Imovina dne 1. januarja 1940	din	1.411,25
Članarina, nabrana v letu 1940	4.946,—
Velikonočna nabiralna akcija	9.358,—
Božična nabiralna akcija	10.408,—
Razne zunanje tvrdke poslane za božično obdarovanje	1.580,—
Hranilnica in posojil. v Kranju darovala	3.500,—
Mestna občina v Kranju, darovala	2.487,50
Iz Jadranske podunavske banke, dvignili	2.312,80
Predsednik senata, minister dr. † A. Korošec, daroval	1.000,—
Kruh sv. Antona	1.000,—
Iz policije po g. Jagodicu prejeli	1.000,—
Obresti od vloge v Jadr. podun. ban. B.	800,—
Dr. Šilar iz raznih poravnav	520,—
Dr. Megušar iz raznih poravnav	405,—
Poravnava g. J. in Š.	500,—
G. Hamova, darovala	360,—
Darovalci manjših zneskov darovali sk.	229,50

Skupaj din 41.818,30

Izdatki:

Redne mesečne podpore v denarju	din	3.360,—
Redne mesečne podpore v živilih	758,—
Izredne mesečne podpore v denarju	600,—
Izredne mesečne podpore v živilih	2.637,75
Velikonočno obdarovanje in Marijanišču	8.205,—
Božično obdarovanje in Marijanišču	11.862,50
Plačana drva	3.812,50
Skladanje in razžaganje drv	350,—
Bela moka	2.856,—
Obleka, čevlji, perilo in potrebno za birmance	2.225,—
Mleko	1.207,—
Obleka, čevlji in potreb. za prvoobhajance	925,25
Koruzna moka	347,—
Razni manjši plačani računi	289,50
Nabiralki članarine	250,—
Pisarn. stroški, koleki, znamke in drugo	235,50

Skupaj din 39.899,—

Prejemki	din	41.818,30
Izdatki	39.899,—
Gotovina	din	1.919,30 v ročni blagajni 31. 12. 1940.
	din	50,— v hranilni knjižici Lj. hr. in pos. v Kranju.

Premoženje din 1.969,30 dne 31. decembra 1940.

V letu 1940 je bil denarni promet din 81.717,30.

V Kranju, 31. januarja 1941.

M. Gorjančeva, t. č. blagajničarka.

Župnija Kranj

OZNANILA ZA FEBRUAR:

2. IV. nedelja po razglasenju Gospodovem, Svečnica, prva nedelje v mescu. Zjutraj skupno sv. obhajilo za moške. Popoldne ob pol 3. ura molitve, litanije, darovanje sveč. Shod za dekliško Marijino družbo.

3. Sv. Blaž, pred in po 6. sv. maši blagoslov sv. Blaža. Ob 8. sv. maša na Pungratu, po maši tam blagoslov sv. Blaža.

7. Prvi petek v mescu, ob 6. sv. maša pred izpostavljenim sv. Rešnjim Telesom.

9. Prva predpepelnična nedelja, služba ložja po navadi. Popoldne shod za žensko Mar. družbo. Po osmi sv. maši velikonočni pouk za fante iz mesta in vasi razen onih iz Primskovega.

16. Druga predpepelnična nedelja, služba božja po navadi. Popoldne shod za III. red. Po osmi sv. maši je velikonočni pouk za može iz mesta in okolice, razen onih iz Primskovega.

23. Pustna nedelja, pričetek 40 urne pobožnosti. Ob 6. zjutraj pridiga, na to se izpostavi Najsvetejše. Sv. maše bodo nato ob 6., 8., 9. in 10.30. Popoldne ob 3. je pridiga in litanije presv. Srca Jezusovega. Ob 6. popoldne se spravi Najsvetejše.

24. Pustni ponedeljek, ob 6. se izpostavi Najsvetejše, nato sv. maša. Sv. maše so še ob 7., 8., 9., 10. in 11. uri. Popoldne ob treh pridiga in litanije presv. Srca Jezusovega. Ob 6. se Najsvetejše spravi.

25. Pustni torek. Vse kakor prejšnji dan, le da je ob 3. po litanijah zahvalna pesem, nato se zaključi 40 urna pobožnost.

Uro molitve naj molijo vsak dan: Od 11. do 12. ure III. red, od 12. do 1. Marijanišče, od 1. do 2. dekleta, od 2. do 3. žene, od 4. do 5. moški, od 5. do 6. šolska mladina.

Na pustni torek naj eventualni prireditelji upoštevajo, da je do 4. popoldne pobožnost v cerkvi, tačas naj s kakimi sprevodi ne motijo cerkvene pobožnosti.

Pustni torek naznani ob 11. uri zvečer veliki zvon pričetek 40 dnevnega posta.

26. Pepelnična sredo, ob 8. uri blagoslov pepela, nato pepeljenje in sv. maša s petjem.

Pričetek 40 dnevnega posta in časa za velikonočno sv. obhajilo.

V postu je vsak petek zvečer ob pol osmih križev pot in na to blagoslov.

POROČENI PARI L. 1940:

Gorjanc Valentin, hišnik, Primskovo 70 in Postovrh Uršula, delavka, Primskovo 167, poročena 7. dec.

Lapuh Franc, elektromonter, Jesenice in Dremelj Bernarda, šivilja, Huje 26, poročena 21. decembra.

Jenko Ferdinand, sedlar, Ljubljanska cesta 1 in Kajtna Štefanija, delavka, Ljubljanska cesta 1, poročena 22. decembra.

Čebular Jožef, delavec, Klanc in Petrovič Ana, delavka, Klanc 59, poročena 26. decembra.

Pirc Friderik, trgovski potnik, Stara cesta 16 in Zidar Marija, frizreka, Jenkova 16, poročena 26. dec.
 Weissbacher Franc, trgovski pomočnik, Huje 45 in Turnšek Otilija, pletilja, Huje 41, poročena 29. dec.
 Pungartnik Viktor, tkalski pomočnik, Javornik in Konec Marija, delavka, Primskovo 112, poročena 30. dec.
 Polak Ivan, trgovski pomočnik, Prešernova 9 in Verstovšek Jožefa, brivska pomočnica, Prešernova 15, poročena 26. decembra.
 Reš Ignacij, tipograf, Mencingerjev trg 17 in Petrič Marija, poslovodkinja, Škrlovc 1. poročena 29. dec.

MRLIŠKA KRONIKA L. 1940:

Kozina Marija, hči posetnika, Čirčiče 45, roj. 4. marca 1915, umrla 4. decembra.
 Brolich Angela, hči gostilničarja, Kranj, Mencingerjev trg 8, rojena 11. aprila 1931, umrla 26. dec.

Zuonina Šmartin pri Kranju

OZNANIKA ZA FEBRUAR:

2. Svečnica. Božja služba ob 6., 8. in pol 10. uri. Pred zadnjim opravilom blagslov sveč, po maši darovanje sveč. Vesoljna odveza. Popoldne shod dekliske Marijine družbe.
 6. V četrtek zvečer ob pol 7. molitvena ura.
 7. V petek sv. maša pri oltarju Srca J. pred izpostavljenim sv. R. T.
 9. Prva predpepelnična nedelja. Božja služba ob 6., 8. in pol 10. Zjutraj obhajilo mož in fantov.
 14. Sv. Valentin, ob 8. sv. maša v Stražišču za sosos.
 16. II. predpepelnična nedelja. Božja služba ob 6., 8. in pol 10.
 23. III. predpepelnična nedelja. Božja služba ob 6., 8. in pol 10.
 24. Sv. Matija. Sv. maša v Drulovki za sososko.
 25. Pepelnica. Začetek 40 dnevnega posta. Ob 8. blagoslov pepela in pepelenje.
 Vse petke v postu po maši križev pot.

POROČENI PARI:

Ciril Zupan, ključavničar iz Dobrave pri Kropi in Marija Ješe, tov. delavka iz Drulovke, por. 5. januarja.

MRLIŠKA KRONIKA:

Fajfar Jožef, nez. sin tov. delavke, star 5 mesev, umrl v Zebukoviu 2. januarja.
 Degerin Marija, hči tov. delavca, stara 10 mesev, umrla v Drulovki 9. januarja.
 Mihel Jenko, vdovec, občinski ubožec v Stražišču, star 83 let, umrl 20. januarja.
 Vindičar Frančiška, samska hči posetnika, Sred. Bitnje, stara 52 let, umrla 26. januarja.

POROČENI PARI L. 1940:

Gregori Jožef, žel. uradnik na Otočah in Maver Ana, tkalka iz župnije Preserje, poročena 15. dec.
 Otrin Viktor, tov. delavec na Jesenicah in Velkoverh Ivana, tov. delavka iz Pol. Gradca, por. 22. dec.
 Alič Franc, železniški delavec iz Zg. Bitnja in Oman Antonija, tov. delavka, Zg. Bitnje, por. 26. dec.
 Vrhovnik Jakob, pečar v št. Vidu n/Lj. in Jerica Grošeli, tovar. delavka v Stražišču, poročena 26. dec.
 Rozin Cvidon, sluhčitelj tehnike iz Trboveli in Strinjar Metilda, zobotehničarka iz Trbovelj por. 29. 12.

MRLIŠKA KRONIKA L. 1940:

Franc Stare, delavca sin iz Orehka, star 3 dni umrl 5. decembra.
 Ana Zavrl, posest. v Sred. Bitnju, stara 57 let, umrla 10. decembra.
 Marija Kocjan, hči delavke v Stražišču, stara 5 mesev, umrla 11. decembra.
 Frančiška Kristan, vdova, gostilničarka na Javorniku, stara 66 let, umrla 15. decembra.
 Matija Hirsensfelder, samski občinski ubožec, star 70 let, umrl 22. decembra.
 Štok Ivan, oženjen tov. delavec, Orehek, star 45 let, umrl 23. decembra.
 Oman Stanislava, hči hišarja v Stražišču, stara 1 teden, umrla 24. decembra.

V letu 1940 je bilo

rojnih doma 155, drugod 17, skupaj 172.
 Oklicanih parov 72, poročenih 57 parov.
 Umrlo skupno 55.

Razno

Zamuda in zamuda! Kranjski zvon za januar sploh ni izšel in ta skupna številka za januar in februar je zadnji mesec izšla z zamudo. Od več strani sem dobil vprašanja, kdaj bo izšel in zakaj ga ni. Latinski pregovor pravi: Ultra posse nemo tenetur! Po naše bi se reklo: Kar ni mogoče, ni mogoče! Koncem decembra in januarja je toliko dela za župnika v Kranju, da mi pri najboljši volji ni bilo mogoče najti dveh večerov za pisanje. Včasih sem mogel potegniti preko polnoči in je bil Kranjski zvon napisan, zadnja leta pa ne zmorem več... Dela je vedno več, moči pa vedno manj in tako trpi tudi Kranjski zvon....

Mohorjeve knjige. Prvotno je bilo določeno, da bo znašala naročnina din 20 za letos. Zadnji čas pa je Mohorjeva družba izdala okrožnico, da bo letos med rednimi knjigami še 6. knjiga in sicer življenjepis dr. Korošca. Za to je povišana naročnina na din 30. Kdor je že plačal naročnino, pa želi imeti še to knjigo, naj prinese med uradnimi urami v župno pisarno še din 10 doplačila. Kdor pa ne bo doplačal še din 10, ne bo prejel koncem leta te knjige. Nekateri tudi še po knjige niso prišli.

Radi nevarnosti snežnih plazov ob župni cerkvi je mestna občina prepovedala promet ob župni cerkvi, kar naj župljani blagovolijo upoštevati. Visoke cerkvene strehe ni mogoče tako urediti, da bi se preprečili snežni plazovi. Postavljeni so sicer železni branilci, toda kljub temu se vsiplje sneg raz streho. Lani je poškodoval snežni plaz neki avto, ki je stal ob cerkvi in mesarsko izložbo na drugi strani. Če bi bil plaz padel na kakega človeka, bi bilo to življenjsko nevarno. Radi tega je potrebno opozorilo!

Podpirajte

Vincencijevo

družbo!